

Cooperarea, cuvântul de ordine în cluster

Accesul la finanțări nerambursabile, la investitori, la know-how este doar unul dintre avantajele pe care le are membrul unui cluster. RoHealth este o organizație neguvernamentală, înființată în 2015, care are ca scop dezvoltarea cercetării din domeniul Sănătății și Bioeconomiei pentru sănătate. Este singurul cluster românesc în acest domeniu care a primit certificarea „Gold Label”*. În Europa există doar alte nouă cluster în domeniu, din patru țări, cu această certificare. Am vorbit despre aceste lucruri cu Flaviana Rotaru, președinte și cofondator RoHealth.

Flaviana Rotaru:
● Absolventă de Electronică (1998) – Universitatea Politehnică București (UPB), Filiera Engleză;
● Master în Management Strategic (2004) – UPB;
● Absolventă de Drept (2018) – Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București;
● Absolventă a diferite cursuri și a Bootcamp-ului de Inovare în Sănătate organizat de Massachusetts Institute of Technology (MIT) și Harvard Medical School (2018);
● Antreprenor.

Ce este un cluster?

Un cluster este un grup de organizații concentrate geografic care doresc să dezvolte un domeniu. Sufletul oricărui cluster îl reprezintă întreprinderile ca inițiator de relații economice. Dar, ca și la RoHealth, acestea nu se pot dezvolta fără aportul institutelor de cercetare și al universităților, al reprezentanților administrației publice, cum sunt primăriile, care transmit „vibe-ul” comunității, în prezența unor catalizatori ca firmele de consultanță, marketing, avocați etc.

Ce face un cluster?

Să luăm exemplul RoHealth. Pe lângă că oferim informații de interes despre surse de fi-

start-up și nu ai bani, este foarte important să nu pierzi timp și să ai acces la oameni care chiar știu și vor să te ajute.

RoHealth funcționează pe grupuri de lucru.

Avem șapte grupuri de lucru: medicina translațională, materiale pentru sănătate, echipamente și instrumente medicale, e-health și educație, bioeconomie pentru sănătate, inclusiv un grup de politici de sănătate care se ocupă de lobby la nivel de sistem și, nu în ultimul rând, grupul de responsabilitate socială pentru sănătate. Din acesta face parte și organizația neguvernamentală Dăruiește Aripă, care a dezvoltat și

Dacă discutăm de un produs farmaceutic, durează aproximativ 12 ani oriunde în lume. În România se adaugă încă niște ani, pentru că noi nu avem organismul *Notified Body*, o entitate independentă care se ocupă cu certificarea, cu marcarea CE a dispozitivelor medicale produse în țara respectivă. Inovatorul român se duce pentru certificare în altă țară, după care în România stă la coadă la ANMDMR (Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România) ca să primească autorizație și să vândă local. Avem exemplu în clusterul nostru pe *DDS Diagnostic*, care a lansat un test RT-PCR diferit de ce există pe piață. Vreți să știți unde l-a certificat? În Polonia.

Ce se întâmplă la noi cu acest Notified Body?

România a avut Notified Body până în 2012, când a fost desființat pentru că nu și-a refăcut certificările, care impuneau condiții foarte stricte legate de calitatea personalului și de proceduri. În pandemie, la un moment dat, Ministerul Apărării certifica măști, viziere etc. – o soluție eficientă pentru rapiditate, dar gândiți-vă cum ar fi fost să fi avut și noi un astfel de organism în perioada în care au apărut atâtea soluții și echipamente medicale noi. Știm de la membri din cluster că se plătesc sute de mii de euro pentru certificare în alte țări, inclusiv pentru traducerea documentelor, deplasare, de aceea unii și renunță. Plus că întotdeauna când lipsește intervenția statului, apar și mulți cunoscători care pot profita de această necunoaștere. Chiar dacă ar plăti jumătate din aceste sume în România, reînființarea acestei entități tot ar fi un beneficiu pentru toată lumea. Ar trebui ca statul să își propună să investească și să creeze primul Notified Body, cu oameni foarte performanți,

senioriciu 10-12 ani de experiență în domeniu și certificări, bine plătiți și cu un comportament etic impecabil, capabili să spună „Domnule, eu NU fac asta”.

Finanțări pentru cercetarea în Sănătate

Ce lecții ați învățat din experiența clusterului?

Am învățat că împreună suntem mult mai puternici și putem face lucruri de altă anvergură. Lucrând cu membrii clusterului îți dai seama câte ar putea face dacă ar fi în mod real sprijiniți de stat. Mă refer la lucruri simple, cum este de exemplu înființarea unei firme în România – în trei săptămâni, față de Estonia, unde durează 48 de ore.

Ce ați obținut?

Unul dintre motivele pentru care cercetarea medicală în România a fost subfinanțată în ultimii șapte ani este că atunci când s-au stabilit domeniile SMART, adică cele care vor primi cu prioritate bani pe cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), cercetarea în sănătate a rămas doar prioritate națională, adică cu acces la bugetul național de CDI, care niciodată nu și-a atins pragul asumat de România ca stat membru UE. Suplimentar, și în Strategiile de inovare regională, inovarea în sănătate a lipsit cu desăvârșire sau a fost nișată în mod excesiv. RoHealth, prin grupul de politici, a sesizat aceste disfuncționalități și, împreună cu clusterelor regionale existente, a impulsionat participarea și la consultările regionale. Ori de câte ori a fost o consultare, noi i-am anunțat nu doar pe cei din cluster, am anunțat Universitatea de Medicină a regiunii, iar spitalele au făcut adrese către ADR-uri (Agențiile de Dezvoltare Regională) și și-au exprimat interesul. Iar azi inovarea în sănătate este foarte bine reprezentată, atât la nivel național, cât și regional.

Dr. Mariana Minea

Citiți mai multe în interviul extins, publicat pe www.viata-medicala.ro.

*Recunoașterea excelenței prin Gold Label
Certificarea ECEI GOLD Label „Excel în Cluster Excellence”, recent acordată de Secretariatul European pentru Analiza Clusterelor (ESCA) asociației RoHealth, a presupus evaluarea a 31 de indicatori de calitate referitori la structură, guvernanta și colaborare, finanțare, strategie, servicii, realizări și recunoaștere.
Dintre cele șase cluster care certificare Gold din România, RoHealth este singurul din domeniul Sănătății și al Științelor Medicale. La nivel european există 125 de cluster care dețin ECEI GOLD Label.

BeHealth 2021

RoHealth organizează anual evenimentul internațional de brokeraj BeHealth. În 2021 evenimentul s-a desfășurat online, la final de octombrie, cu 400 de participanți din 43 de țări, 90 de speakeri și 211 întâlniri B2B. În prima zi s-a vorbit despre toate sursele de finanțare. Apoi au fost organizate paneluri cu participanți români și străini. În ziua a treia au avut loc întâlniri 1 la 1. Multe au fost între români, pentru că aceștia nu au alte oportunități de a se întâlni în mediul online pentru cercetare.

nanțare, evenimente, identificăm și transmitem nevoile membrilor către ceilalți membri, indiferent dacă vorbim de solicitarea unui anumit tip de resursă umană sau al unui serviciu punctual de cercetare sau comercial. În orice cluster există un know-how necuantificat și care, în fapt, reprezintă inima acestuia. Un start-up care încă nu știe cum să autorizeze un laborator va găsi pe cineva din cluster care să îi spună ce pași sunt de făcut. Sau, dacă nu știi cum să-ți protejezi ideea, găsești în cluster firme care te pot ajuta, iar pentru dezvoltarea ei, ai acces la „colegi” din domeniul inteligenței artificiale, care pot spune dacă se poate dezvolta un algoritm care să facă ce ai gândit tu. Validarea ideii înainte de a cheltui efectiv bani este o oportunitate incredibilă într-o cultură în care comunicarea este considerată o slăbiciune. Când ești un

actualizat unicul registru de cancer pediatric. Grupurile sunt importante pentru că semnalează problemele sistemice care nu se potrivesc cu cercetarea în sănătate și vin cu informații pentru strategia de dezvoltare a clusterului.

Notified Body, o necesitate pentru România

Cum crește un start-up în cluster?

Un exemplu de succes este *Genetic Center*, care, la începutul interacțiunii, a dezvoltat un proiect de tip start-up de cercetare, adăugând ulterior unul de infrastructură, după care a devenit parte a lanțului Regina Maria. În acest domeniu, dacă vorbim de un echipament, de la idee și până când ajunge produsul pe piață trec aproximativ șase ani.

” Oamenii de pe zona medicală sunt foarte ocupați; am întâlnit persoane care vin din gardă și tot vor să facă ceva pe inovare și să ducă lucrurile spre mai bine. Când ai de-a face cu astfel de oameni, nu poți să spui «Am obosit, m-am plictisit».